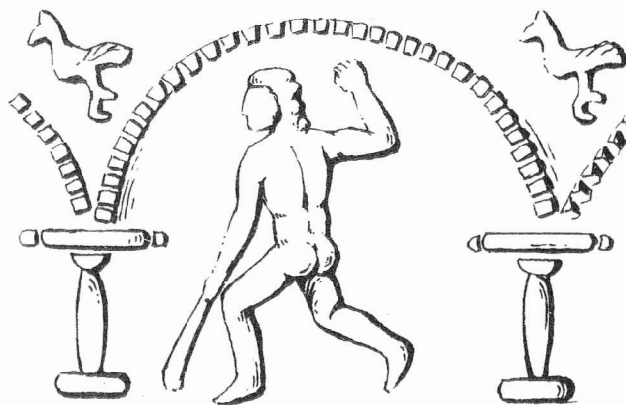
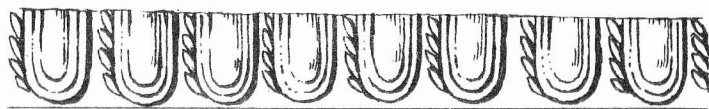

*Archeologický ústav Československé akademie věd
pobočka v Brně*

Přehled výzkumů

1958

Brno 1958

PD 1520/1958

14014/60

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1958

Vydává : Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.

Odpovědný redaktor : dr Josef Poulík.

Výkonný redaktor : dr Bohuslav Klíma.

Redaktoři : dr Anna Medunová, dr Karel Tihelka.

Překlady : prom.hist.R.Tichý.

Kresby : B.Mašpárková, J.Jaša, M.Kuda.

Na titulní stránce : Figurální výzdoba terry sigillaty
ze sídliště u Mušova.

Vydáno jako rukopis - 300 kusů - neprodejné.

Sídlíště lidu se slezskou kulturou v Úvalně, okr. Krnov.

Jiří Pavelčík

Při vybírání hlíny na zasypávání semen v lesní školce našel hajný v polesí Cvilín u Úvalna jemné šidlo a naběračku s dutou rukojetí. Lokalita se nachází na jihozápadním svahu kopce u cesty vedoucí z hájenství Cvilín na státní statek téhož jména. Prudké úbočí zde přerušuje plošina. Po jejím okraji vede cesta, která se zařezává do terénu a obnažuje kulturní vrstvy. Sondou zachranovacího výzkumu jsme položili na místě nejvíce zasaženém těžbou hlíny. V hloubce 60-80 cm se objevily pod vrstvami splachů čtyři shluky mazanice. Nesou otisky kůlů i štípaných dřev, z nichž sestávala základní konstrukce chaty, a stopy ohlazení i zalíčení stěn. Sklon a uspořádání mazanice však nasvědčuje tomu, že vlastní prostor chaty jsme nezasažili.

Z keramických tvarů se podařilo doposud určit šálky srdčitého tvaru s páskovými uchy, přesahující okraj, osudí, koflíky a jednoduchou nádobu s okrajem vytaženým nad ouškem do dvou jazykovitých pupíků. Keramika je většinou bez výzdoby, jen ojediněle se vyskytne kanelura nebo důlky. Dno menší nádobky nese na vnější straně rytý kříž. Neznámému účelu sloužily hrubě pracované kotouče o průměru kolem 40 cm. Na jedné straně bývají zdobeny síťováním, rýhami, důlky nebo otisky prstů. Zoomorfnímu idolu chybí hlava i jediná noha, která tvořila podstavec. Válcovité tělíčko je ukončeno hrotitým ocáskem. Kostěnou industrii zastupují dvě dláta a jedno šidlo. Mezi shluky mazanice se nacházely dvě hromádky zuhelnatělých plodin. Větší, jižní, obsahovala především hrách setý a něco bobu kuského /podle Dr. F. Kühna/. Z menší, severnější hromádky jsme získali hrách, bob, pšenici, ječmen a proso /?/. V sídelním objektu byla asi soustředěna výroba kroužků z břidlice, která vystupuje na povrch několika přirozenými okny nedaleko odtud. Přistřípané kousky suroviny, odpad, polotovary i polámané hotové výrobky dokládají celý výrobní postup. Hrudka strusky svědčí o tavbě v blízkém okolí, v různých výškách sondy rozptýlené zlomky lidských kostí pak patrně o antropofagii. Keramický materiál získaný ze 180 cm mocného souvrství se zdá být jednolitý a řadí všechny vrstvy do období lidu se slezskou kulturou.

- - -

Eine Siedlung der schlesischen Kultur in Úvalno, Bez. Krnov. In der Flur "Cvilín", unweit der Burg Selénburg, beschädigte man bei Waldarbeiten eine prähistorische Siedlung. Mit einer Feststellungs-sonde wurden zerfallene Holzwände eines Objektes erfasst, das durch Feuer zerstört war. Davon zeugt der rote gebrannte Lehm mit Abdrücken von Balken und gespaltenem Holz. Die Scherben stammen von herzförmigen Schalen mit schmalen Henkeln die den Rand überragen, Urnen und Tassen. In der Verzierung kamen nur vereinzelt feine Schraffierungen, Kanelierung und einfache Grübchen vor. Einem unbekanntem Zweck dienten grob gearbeitete keramische Scheiben, die einen Durchmesser von ca. 40cm hatten. Ebenfalls ein Bruchstück eines zoomorphen Idols haben wir gefunden. Auf der Siedlung erzeugte man auch kleine durchbohrte Ringe aus Schieferstein. Ebenfalls eine grössere Menge von verkohlten Samen, wie Erbsen, Pferdebohnen, Weizen, Gerste und Hirse gewannen wir. Reste von menschlichen Knochen bezeugen wahrscheinlich die Anthropofagie.